

PROF.: JORDI BERRIO

DEPARTAMENT DE PERIODISME

TEMARI

PART 0: introducció.

Delimitació de la matèria que anem a estudiar. La present assignatura dins el conjunt de matèries teòriques que configuren l'àmbit de la teoria de la comunicació

Comentari global, des del punt de vista epistemològic, de les ciències socials. Els problemes epistemològics que presenten les dites ciències.

PART I: El marc sociològic de la comunicació col·lectiva.

1. *L'evolució de les estructures de la societat.*
El pas de la societat tradicional a la denominada "societat industrial".
2. *La societat postindustrial.*
Les seves estructures de classes, econòmiques i de poder. Alguns aspectes de l'estructura econòmica: el paper del treball, el paper del coneixement. L'armamentisme i el sistema econòmic. La ciència i la tecnologia al servei del sistema econòmic i social.
3. *L'estructura comunicativa en la societat actual.*
Evolució de la comunicació interpersonal. La comunicació col·lectiva i el seu paper dins la societat industrial. Les noves tecnologies i l'evolució de les societats contemporànies.
4. *La cultura en les societats modernes i la seva evolució.*
La denominada cultura de la modernitat. La indústria cultural com a erosionadora de la cultura moderna. El final de les avantguardes. El final de les ideologies clàssiques. La situació actual. Breu descripció i anàlisi crítica. Què es vol dir amb el concepte de postmodernitat?

PART II: El comportament col·lectiu.

5. *De la psicologia individual a la col·lectiva.*
La multitud, el públic i la massa. Els treballs de Gustave Le Bon, Sigmund Freud sobre la conducta de les multituds. Les diferències entre la conducta de l'individu aïllat i el situat dins d'una multitud. La pretesa "ànima col·lectiva" de les multituds.
6. *La massa i la multitud.*
L'home massa i la massa. Els conceptes de José Ortega y Gasset. Característiques de la massa. La societat de masses. El públic. Característiques distintives. De la societat de públics a la societat de massa.

PART III: L'opinió pública.

7. *Origen històric dels fenòmens i del concepte d'opinió pública.*
El públic i el privat a través de la història. La publicitat representativa medieval. El públic i el privat a l'era industrial. La publicitat burgesa.
8. *La formació del públic burgès.*
L'educació i la lectura en la formació de la personalitat. El paper de la premsa.
9. *El sistema polític i econòmic liberal.*
El paper de l'opinió pública en la democràcia liberal. Com es forjava l'opinió pública. La discussió racional. Opinió pública i veritat.
10. *Crítica al concepte d'opinió pública liberal.*
Els casos de Wilfredo Pareto i Sigmund Freud. El paper dels factors irracionals en la conducta. La denúncia de la inexistència de l'opinió pública burgesa feta per Karl Marx.
11. *Els estudis contemporanis de l'opinió pública de part de la psicologia social i de la sociologia.*
Els processos de formació de l'opinió pública. El paper dels mitjans de comunicació. Els estudis sobre efectes dins la sociologia nord-americana. Les darreres formulacions dels efectes sota bases cognitives. Determinació i mesura de l'opinió pública. Les enquestes d'opinió i la seva valoració.

PART IV.: L'opinió pública a la societat actual.

12. *L'opinió pública existeix?*
El funcionalisme sistèmic. La societat complexa de Niklas Luhmann. El sistema polític i els mitjans de comunicació. L'opinió pública a la societat complexa.
13. *L'opinió pública des de la sociologia crítica.*
El procés d'erosió de l'opinió pública burgesa. La nova confusió entre el públic i el privat. El tancament dels àmbits socials d'opinió. La pèrdua d'autonomia de l'individu. La noció de realitat social fabricada pels mitjans de comunicació. La publicitat postburgesa.
14. *La necessitat de reformulació de l'opinió pública a les societats actuals.*
L'opinió pública reformulada i la nova democràcia.

BIBLIOGRAFIA RECOMANADA:

- ARON, R.: *18 Lliçons sobre la societat industrial*. Barcelona, De los-Aymà, 1965.
- BELL, Daniel: *El advenimiento de la sociedad post-industrial*. Madrid, Alianza, 1976.
- BELL, Daniel: *Las contradicciones culturales del capitalismo*. Madrid, Alianza, 1982.
- BOCKELMANN, F.: *Formación y funciones sociales de la opinión pública*. Barcelona, Gustavo Gili, 1983.
- FREUD, S.: *Psicología de las multitudes*. Madrid, Alianza, 1969.
- GIDDENS, A.: *La estructura de clases en las sociedades avanzadas*. Madrid, Alianza, 1983.

HABERMAS, J.: *Historia y crítica de la opinión pública*. Barcelona, Gustavo Gili, 1981.

MARCUSE, H.: *Per una nova definició de la cultura*. Barcelona, Edicions 62, 1971.

NOELLE, Elisabeth: *Encuestas en la sociedad de masas*. Madrid, Alianza, 1970.

SAPERAS, E.: *Los efectos cognitivos de la comunicación de masas*. Barcelona, Ariel, 1987.

STOETZEL, J. y GIRARD, A.: *Las encuestas de opinión pública*. Madrid, Instituto de la Opinión Pública, 1973.

TARDE, G.: *La opinión y la multitud*. Madrid, Taurus, 1986.

YOUNG, K. et alii: *La opinión pública y la propaganda*. Buenos Aires, Paidós, 1967.

YOUNG, K.: *Psicología social de la opinión pública y de los medios de comunicación*. Buenos Aires, Paidós, 1969.